

СТАНОВИЩЕ

от доц. дн Димитрина Иванова Гундашева – катедра "Обща и клинична патология на животните", Ветеринарномедицински факултет, Тракийски университет – Стара Загора,

член на научно жури, на основание заповед № 2190/ 27.09.2017 г. на Ректора на Тракийски университет, Стара Загора, относно участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент” по „Вътрешни незаразни болести”, обявен в „Държавен вестник” брой 54 от 5 юли 2017 год.

Единственият кандидат в конкурса за доцент по „Вътрешни незаразни болести” в професионално направление 6.4. „Ветеринарна медицина” за нуждите на катедра "Вътрешни незаразни болести" на ВМФ при ТрУ, гр. Стара Загора е гл.ас. д-р Сашо Петков Събев. Представените от него материали съдържат всички документи по процедурата и отговарят на изискванията на ПРАСТРУ.

1. Данни от професионалната биография

Д-р Събев е роден на 18.05.1966 год. в гр. Стара Загора. Висшето си образование получава във Ветеринарномедицински факултет на Тракийски университет гр. Стара Загора през 1993 год. След успешно издържан конкурс той става асистент в катедра „Вътрешни незаразни болести (1993-1996). След това последователно е старши асистент (1996-2000 год.) и главен асистент (от 2000 г. досега) в същата катедра. През 2017 год. защитава дисертация на тема „Кардиологични и параклинични изследвания при коне с нарушения в сърдечно-съдовата дейност” и получава образователната и научна степен „Доктор”.

Д-р Събев е осъществил краткосрочни специализации в Клиниката по едри животни на Факултета по ветеринарна медицина в Лиеж, Белгия (1999 год.), в Клиника за коне във Факултетите по ветеринарна медицина в Будапеща, Унгария (2011 год.), Бърно, Чехия (2012 год.) и ХанOVER, Германия (2013 год.).

Той има и други допълнителни квалификации : четири месечен курс по английски език (Свидетелство № 621) и курс по защита и хуманно отношение към опитни животни, използвани за научни и образователни цели”(Сертификат : 2014 г.). Поемал е административна отговорност като ръководител клиника „Коня” от 2008 до 2016 год.

В работата си ползва английски език, немски език и руски език.

2. Научни трудове

Д-р Събев защитава дисертация за придобиване на ОНС „Доктор” по научен проблем, касаещ проучвания при коне с увреждания засягащи само кардиоваскуларната система, както и такива на кардиологични в комбинация с други заболявания, във връзка с изясняване на клинични, ехографски и ЕКГотклонения, някои параклинични промени в кръвта, диагноза и прогноза на нарушения, определящи бъдещата състезателна активност на тези животни. Неговите данни относно различни сърдечни параметри, касаещи аортата, лявата и дясната камера, предсърдията, белодробната артерия установени чрез „нестандартно” изображение в М режим на цветна доплерова ехография, както и изследванията върху Тропонин I са със съществен принос в диагностиката на заболяванията на сърцето. Установяването на предсърдни фибрилации от пароксизмален тип при коне с нарушена сърдечна дейност в съчетание с други заболявания внася научен принос извън границите на България.

За участие в конкурса д-р Събев представя 38 научни труда, публикувани в пълен текст. От тях – една дисертация (респ. автореферат) и 3 публикации свързани с нея (рецензирани). Представени са и 5 бр. Ръководства за упражнения по пропедевтика на вътрешните незаразни болести на домашните животни.

За научна активност приемам публикация № 11, в която липсва резюме, увод, обсъждане и литература; публикация № 17, която е резюме, без книгопис и публикация № 25, която има характер на популярна статия.

От списъка на публикациите е видно, че от останалите 27 публикации, които са представени в пълен текст, на 12 бр. той е самостоятелен автор (номера 5, 7, 8, 16, 19, 20, 21, 23, 24, 26, 27, 32); водещ автор е на 9 бр. (номера 6, 10, 13, 15, 18, 28, 30, 31, 34); втори автор е на 2 бр. (номера 22, 29); трети и следващ автор на останалите 4 бр. (номера 9, 12, 14, 33).

В списания с импакт ранг са публикувани пет статии (номера 3, 4, 27, 31 в *VJM* и 32 във *Vet. arhiv*); в български списания без импакт фактор са 16 бр. (номера 2, 6, 8, 12, 13, 15, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 28, 30, 33); в сборници от научни конгреси и конференции са 9 бр. (номера 5, 7, 9, 10, 14, 16, 18, 29, 34). **Общият импакт ранг от публикациите му е 0.745.**

Той има съвместни разработки с 17 хабилютирани съавтори, факт показващ неговите умения за работа в екип.

Научните интереси на д-р Събев са насочени към: **Патология на отделителната и храносмилателната системи при месоядни; Нарушения в обмяната на веществата и интоксикации при продуктивни животни; Хематологични, химични и функционални изследвания, както и образна диагностика на респираторни заболявания при спортни коне; тестване на лекарствения продукт диазепаник-6 при коне, овце и кучета.**

Отзвукът на нашата и международна научна общност е намерил израз в цитиранията на 9 бр. негови статии в 25 източника. От тях 7 бр. са в чужди списания с импакт фактор и 9 броя – в списания с SJR. **Общият импакт фактор от цитиранията е 3.968, а от SJR е 2.643.**

Направените изследвания от д-р Събев формират научни приноси с оригинален и приложен аспект. Част от тях са свързани с проувания върху гломерулонефрити при кучета, като са установени системни нарушения (анемия, уремичен синдром и функционални изменения в черния дроб), промени в състава на кръвта (левкоцитоза с олевяване) и промени в седимента на урината (протеинурия, хемоглобинурия, уратни и фосфатни кристали). Проучени са и кучета с уролитиаза, като най-често диагностицираните бъбречни камъни са струвитните, а изолираните микроорганизми са *Staphylococcus intermedius*.

Важно научно и практическо приложение имат установените данни, че затлъстяването на кравите в края на сухостойния период увеличава риска от трудни раждания и задържане на плацентата, състояния предразполагащи развитието на метрити. Съществено диагностично значение имат изследванията при крави с мастна дистрофия на черния дроб. Установени са клинични отклонения (анорексия, хипогалаксия, хипотония с отслабване на руменовите движения и нервни признаци), параклинични промени (билирубинемия и понижена концентрация на урея в кръвта) и хистологични изменения (мастна дегенерация и ядрена вакуолизация на чернодробните клетки).

Приноси с практическо значение имат и изследванията при спорните коне. Някои от тях са с потвърдителен характер като повишаването на сърдечната честота, серумния кортизол и кръвния лактат и промените в еритрона и левкона, но други като нарастване

в горната референтна граница на тропонин I при прилагане на продължително и в умерена степен натоварване на коне имат оригинален характер.

Много добро впечатление правят публикациите, в които са описани клинични случаи на рядко срещащи се заболявания по кучета и коне. Две от тях „Diaphragmatic hernia in horse” и Equine Motor Neuron Disease (EMND) са публикувани в списания с SJR. Последната е докладвана и на научен форум, като е призирана за най-добра статия в клиничните науки.

Резултатите от изследванията на д-р Събев са докладвани на национални (н.тр. № 9, 10, 13, 15) и с международно участие (н.тр. №7, 14, 16, 18, 32) научни конференции.

В допълнение към научно-изследователската дейност са:

- участието му в три научни проекти, свързани с проучвания на нарушения в сърдечната дейност при коне. На два от тях той е бил ръководител.
- рецензирането на 15 бр. статии за *ВЖМ*, отразяващо компетентните му качества в полето на клиничните науки;
- членството му в Български ветеринарен съюз.

3. Учебно-преподавателска дейност

Д-р Събев има дългогодишна преподавателска работа – общо 25 години, като асистент, старши асистент и главен асистент. Тя се изразява в провеждане на практически занятия със студентите по дисциплините „Пропедевтика и клинично-лабораторна диагностика на животните” (25 г.), „Вътрешни болести – общи заболявания” (24 г.), „Клинична ветеринарномедицинска токсикология” (3 г.), „Вътрешни болести – продуктивни животни” (24 г.), „Вътрешни болести – коне” (10 г.) и подвижна клиника (24 г.). През този период той е формирал високи професионални качества в областта на незаразната патология, като във времето е усвоявал и нови методи в диагностиката, като ехографско изследване в режими В-mode, М-mode, цветен и постоянен доплер, телеметричната система (Холтер) за регистриране на електрическите импулси на сърцето, които е прилагал в обучението и научната си дейност. За тази процедура е осигурен необходимият минимум от 30 лекционни часа на български и английски език по задължителните дисциплини „Пропедевтика и клинично-лабораторна диагностика на животните”, „Вътрешни болести – общи заболявания” и „Вътрешни болести – коне”. Представена е справка за средната аудиторна заетост за учебната 2016/2017 г. от 380 часа и авторство и съавторство при написването на 3 учебни програми.

Неговата лекторска активност се допълва и от участието му в тематичната програма на изложението Булветмедика (Сертификат, 10-12 окт. 2014 год.).

От представените материали се вижда, че д-р Събев е съавтор на Ръководство за упражнения по пропедевтика на вътрешните незаразни болести, преиздадено през годините 2001, 2003, 2006, 2009 и 2016. Той разработва три раздела от него: първият – свързан с използването на различни методи за изследване на сърдечната дейност, вторият – за изследване морфологичната характеристика на формените елементи на кръвта и третият – за химично изследване на някои кръвни показатели. В последното издание на ръководството, д-р Събев е разработил и друг раздел „Ректално изследване и изследване на изпражненията”.

4. Критични бележки и препоръки

- Не е приложен списък на участията в научни конференции, нито резюмета от докладваните разработки (с изключение на едно под № 17).
- Препоръчвам публикуване в списания с импакт факт, тъй като в настоящия конкурс такива не са представени.

- Приносите в справката са твърде описателни и големи по обем. Необходимо е по-прецизно анализиране и систематизиране на получените резултати с приносен характер.

- Добре би било да бъде повишена информационната стойност на предложените материали в ръководството по пропедевтика, използвано за обучение на студентите по ветеринарна медицина, да бъде подобро качеството на онагледяване (снимков материал, схеми и др.), както и прилагането в края на учебното помагало на използваните литературни източници.

4. Заключение

Анализът на приложените по конкурса материали характеризират гл. ас. д-р Събев като утвърден университетски преподавател, специалист, консултант и изследовател в областта на незаразната патология, умело прилагащ нови методи в диагностиката особено на сърдечните заболявания при спортните коне. Посочените критични бележки в никакъв случай не омаловажават неговите позитиви при участието му в този конкурс. Трябва да се отбележи, че той е самостоятелен и водещ автор на значителна част от представената научна продукция, цитиран е в чуждестранни списания с импакт фактор и импакт ранг, участвал е и е ръководил научни разработки и ги е представял на научни форуми. Имайки предвид, че конкурса е за академична длъжност е от съществено значение и неговата голяма ангажираност в практическото обучение – 380 часа и в лекторска дейност на български и английски език, както и участието му като съавтор на учебни помагала. С важна значимост са и специализациите му по конска патология във водещи европейски ветеринарни факултети.

Въз основа на всичко това, давам своя положителен вот и предлагам на уважаемите членове на научното жури и на ФС на ВМФ да присъди на гл. ас. д-р Сашо Събев академичната длъжност „ДОЦЕНТ” по научна специалност „Вътрешни незаразни болести” за нуждите на катедра „Вътрешни незаразни болести” на ВМФ при ТрУ, гр. Стара Загора.

4.12.2017 год.

Подпис:
(Доц. дн Димитрина Гундашева)

